

ปัญหาเพศรส ของ มรวาต

— ๑๑ —

๒๗ เมษายน ๒๕๑๓

สำหรับพวกเรา ล่วงมาถึงเวลา ๔.๔๕ น. แล้ว
เป็นเวลาที่จะได้พูดคุยกันต่อไป ถึงเรื่องของมรวาตในทงแง่
ทุกมุมคามปัญหาที่เสนอสั้นมา; มีปัญหาข้อหนึ่ง เสนอ
ขึ้นมาถึงเรื่องว่า จะควบคุมความกำหนัดของมรวาตได้
อย่างไร? กังนั้นในวนนี้จะได้กล่าวโดยหัวข้อว่า “ปัญหา
ความรู้ดีทางเพศของมรวาต”.

สำหรับคำว่า “เพศ” ย่อมหมายถึง เพศตรงกันข้าม ไม่ใช่เพียงแต่
ว่าเพศฝ่ายเดียว. เพศตรงกันข้ามต้องมีสองเพศ ซึ่งตรงกันข้าม; แล้วทำให้เกิด
ปัญหาระหว่างเพศขึ้นมา. และให้รู้ว่า เรื่องของสิ่งที่เรียกว่า “เพศ” ในที่นี้
คือใจความสำคัญของเรื่อง มรวาต หรือคำว่ามรวาต. ถ้าไม่มีสิ่งที่เรียกว่าเพศ
เรื่องปัญหาต่างๆ ของมรวาตก็จะไม่มี หรือจะไม่มีคำว่าเพศด้วยซ้ำไป.

มีข้อความกล่าวไว้ในบาลี ที่นำขึ้นอยู่ตอนหนึ่งว่า : มรวาต หรือ
กฤหัสถ์ ที่แปลว่า ผู้ครองเรือน; มีคำว่า “โคหะ” หรือ “เรือน” นี้แปลว่า

๑๘๖

ที่กำบัง. เมื่อมนุษย์เริ่มมีความรู้สึกสูงขึ้นมา ถึงขนาดที่เรียกว่า อาคมกับอีฟ
กินผลไม้ของพระเจ้าเข้าไป รู้สึกขึ้นมาว่าอะไรคืออะไร อะไรหนึ่งอะไรหลาย
อะไรคืออะไรไม่ว่า, หนึ่งผ้า หนึ่งผ้า นี่เป็นต้น เกิดขึ้นมา; นี่เป็นข้อความ
ที่กล่าวไว้ในฝ่ายคริสเตียน. แต่ในคัมภีร์พุทธเราก็มีถึงว่า มนุษย์เราเริ่มรู้จัก
ความน่าละอาย หรือความไม่น่าละอาย จึงนุ่งผ้า และมีสิ่งกำบังที่จะต้องบังคับ
ไม่ให้ผู้อื่นเห็นในเมื่อประกอบกิจกรรมระหว่างเพศ. ก่อนนั้นมันเหมือนกับ
สัตว์เคี้ยวร่าจาน มันยังไม่รู้สึกว่าเป็นคน โน่นเป็นสัตว์. ไม่รู้สึกว่าเป็น
หรือชาย, ว่าน่าละอายหรือไม่น่าละอาย. เกี่ยวนี้มันเกิดความรู้สึกสูงขึ้นมา
ทีละนิด ๆ จนรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่น่าละอาย เลยคิดสร้างเครื่องปกปิด จึงมี
ห้องหับ มีอะไรสำหรับป้องกัน ไม่ให้คนอื่นเห็นการกระทำระหว่างเพศของตน.
คำว่า “เคหะ” จึงถูกเรียกขึ้นมาในภาษาพูด สำหรับหมายถึงเครื่องที่จะป้องกัน
ไม่ให้คนอื่นเห็น สิ่งที่เราไม่ต้องการให้เขาเห็น. ที่ว่า น่านั่น ก็หมายความว่า
คำว่า “บ้านเรือน” นี่มันมีความหมายอย่างหนึ่ง; ข้อความในบาติก็กล่าว
อย่างนี้.

นี้จะเห็นได้ว่า คนป่าในสมัยโบราณโน่น ก็เริ่มรู้จักความละอายเกี่ยว
กับเพศ จึงเกิดคำว่า “บ้านเรือน” ขึ้นมา; แล้วคนที่อยู่ในบ้านเรือนก็ใช้
บ้านเรือน หรือห้องหับนั้นสำหรับบังกันความละอาย ซ่อน; แสดงว่ามันไม่ใช่
เรื่องเล็กน้อย มันเป็นเรื่องที่ทำให้ท่านอยู่ไม่ได้ ต้องมีปัญหามากอย่างหนึ่ง
เกิดขึ้น. แม้ว่ามันรวมอยู่ในปัญหาเรื่องเพศให้เหมือนกัน.

นี่ขอให้สังเกตว่า คำว่า “เพศ” นี้ถือใจความสำคัญของคำว่าชาวราส.
ถ้าไม่มีเรื่องเพศแล้ว เรื่องชาวราสก็จะมี; เรื่องทำมาหากินนี่ สัตว์มัน
ก็มี; มันเป็นเรื่องพื้นฐานคำก่านั้นลงไป. ความหมายเรื่องเพศ ถึงกับจะทำ

ให้เกิดปัญหายุ่งยาก จนกระทั่งจะอายอะไรเหล่านี้ มันมีพิเศษออกมา. เราจะเห็นได้ว่า คนที่ต้องติดอยู่กับบ้านเรือนออกไปบวชไม่ได้ มันเรื่องอะไร? มันก็เรื่องเพศ; ทำให้คนติดอยู่กับบ้านเรือนออกไปบวชไม่ได้. อีกทางหนึ่งยอมเห็นดีเห็นชอบอย่างเป็นทาส ยิ่งกว่าทาส ต่ออีกฝ่ายหนึ่ง มันก็เป็นเพราะเรื่องเพศ, ก็มันยอมภักดีโดยจิตใจ โดยไม่รู้สึกรู้สักก็ได้; ยอมเสียสละยอมเห็นดีเห็นชอบ ยอมอะไรอย่างกับเป็นทาสต่อเพศฝ่ายตรงกันข้าม. ที่ยอมเสียสละถึงขนาดนั้นมันก็เพราะความหมายของคำว่าเพศ; เพราะฉะนั้นจึงถือว่าเรื่องเพศนี้คือเรื่องขมรวาส.

ทีนี้ สำหรับคำว่า “เพศ” ที่มีความหมายเต็มๆ ก็ต้องสำหรับมนุษย์ บุคคลที่มีอายุ หรือมีร่างกายเติบโตถึงขนาดที่ช่วยจะเกี่ยวกับเพศทำหน้าที่; มันจึงยังไม่มีปัญหาแก่เด็กเล็กๆ หรือว่าคนที่ไม่มีอวัยวะหรือต่อมเกสเด้น์ ที่เกี่ยวกับเพศนั้นโดยสมบูรณ์. คำว่า เพศ นี้จึงเป็นเรื่องของคนที่มีความรู้สึกรู้ทางเพศ ก็คือว่า คนที่ถึงขนาดเป็น *adult* หรือที่เราเรียกกันว่า เติบโตเป็นผู้ใหญ่ จนมีความรู้สึกรู้ทางเพศ คือทำการสืบพันธุ์ได้.

ความรู้สึกรู้ทางเพศมันสลับซับซ้อน จนมีคนกล่าวว่า *motives* ต่างๆ ของมนุษย์ นั้นมาจากความรู้สึกรู้ทางเพศ เช่น ชิกมัน ฟูรอยด์ เป็นต้น. ถ้าพิจารณาดูก็เห็นจริงได้ แต่ต้องยอมให้ว่า คำพูดของเขาเห็นแก่ความหรือกว้างไปจนกล่าวได้ว่า เนืองกันอยู่กับเพศ. ถ้าใช้คำว่าเพราะ, “เพราะเพศ” เสียทุกอย่างอย่าง มันก็ไม่ถูกต้องเหมือนกัน; เว้นไว้แต่จะใช้คำว่า “เพราะ” ให้ความหมายกว้าง คือว่าเนืองกัน, เนืองกันอยู่. คือถ้าฝ่าย *positive* นั้นเห็นได้ชัด ว่าเราต้องการนั้นต้องการนี้ ต้องการโน้น ทุกๆอย่างในโลกนี้ ในเพศขมรวาสนั้น มันเกี่ยวกับเพศ. เช่นว่าเราแต่งเนื้อแต่งตัว นี่มันก็เกี่ยวกับเพศ;

หรือว่าเราทำการทำงาน แม้เป็นขโมย ไปขโมยเข้ามา มันก็มีต้นตอมาจากเรื่อง
ของเพศ; หรือว่า เราอยากจะมีชีวิตอยู่ ไม่อยากตาย มันก็เป็นเรื่องของเพศ;
เพราะความความรู้สึกด้านอีกของสัตว์มีชีวิตนั้น มันต้องการอยู่เพื่อสิ่งที่เป็น
ความเลืกร้อยแห่งความรู้สึกทั้งนั้น. ที่นี้เรื่องการแต่งเนื้อแต่งตัวนั้น มัน
ก็เกี่ยวเนื่องกันอยู่กับเพศ เพราะว่ามันต้องการจะยั่วเพศฝ่ายตรงกันข้าม แม้โดย
ไม่รู้สีกตัว; มันจึงกลับซับซ้อนกันอยู่ทุกชั้น. แม้แต่การประกอบอาหารรวม
มันก็มีมูลมาจากเรื่องของเพศ; คุณไปศึกษาเองก็แล้วกัน ว่ามันเป็นไถ่อย่างไร.

แต่ฝ่าย *negative* นั้นต้องคิดให้ลึกไปกว่านั้น : เช่นการออกบวชคือ
ทั้งเรื่องทางเพศไป ออกไปบวช มันก็เป็นความผลัดกันในเรื่องของเพศนั่นเอง
คือมันเกลียดขึ้นมา. ตัวกล่าวโดยภาษาวัยรุ่นก็ว่า เนื่องมาจากเพศ นั้นอีก
เหมือนกันจึงออกไปบวช. ที่จริงการไม่ออกไปบวชก็เพราะรักในรสของเพศ
มันไม่ออกไปบวชก็เพราะเพศ. แล้วการออกไปบวชก็เพราะเพศ อีกเหมือนกัน
แต่เป็นในแง่ *negative* คือตรงกันข้าม; มันเกลียดซึ่งขึ้นมาเพราะความน่า
ขยะแขยงของเรื่องระหว่างเพศ.

ในนิทานล้อคนของเราที่มีอยู่เรื่องหนึ่ง เรื่องคำสาบานของคนตรง
ที่พวกฤๅษีสาบานนั้น. ฤๅษีหลาย ๆ องค์ สาบานว่า ถ้าได้ทำผิดเรื่องนี้จริงแล้ว
ขอให้ไปเกิดเป็นคนที่มียุงรบกวน รบกวนมีเมีย มีบุตรภรรยาอันยุ่งวุ่นไปหมด;
ผู้รับฟังจึงยอมเชื่อว่า คนนั้นไม่โกหกขโมยไปจริง. ถ้าพวกฤๅษีสาบานถึงขนาดนี้
ก็หมายความว่า ก็สูงส่งเสียแล้ว — สาบานว่า ถ้าทำผิดให้ร้ายชั่วเพศรส.
นั่นก็เพราะว่า เป็นไปไม่สมมุติกัน เป็นความเกลียดขยะแขยงจนกระทั่งกลัว
ยุงสิ่งที่เรียกว่าเพศ ผลักกันให้ออกไปบวช.

หรือส่วนอื่นก็ใช้คำว่า “พรหม”. การที่ไปเป็นพรหม มีจิตใจสูง
ประเภทปุวจร อรูปวจร นั้นไม่เกี่ยวกับเพศ. ไม่ใช่เพศเป็นสิ่งผลักดันให้เขา
มีจิตใจอย่างนั้นโดยตรง แต่ก็เพราะความเกลียด หรือความกลัว หรือว่าเอือมระอา
ต่อสิ่งที่เรียกว่า เพศ; มันจึงผลักดันให้ทำอย่างนั้น. เพราะฉะนั้น จึง
เป็นคำพูดที่เกินความกว้าง ต้องใช้คำว่า “เนื่องจากเพศ”. ความรู้สึกที่เนื่อง
จากเพศ ทำให้เราคิดในบ้านเรือนก็ได้. ทำให้เราหลุดออกไปจากบ้านเรือนก็ได้;
แล้วแต่จะเป็นมุม *positive* หรือ *negative* นั้นเอง.

เพราะฉะนั้น คุณก็ลองพิจารณา ทำจิตใจให้สูง เหมือนชั้นยอดภูเขา
แล้วมองดูข้างล่าง ก็เห็นว่าเรื่องเพศนี้ไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย มันเรื่องทั้งหมดในโลก
ก็ได้. ใช้คำว่า “เรื่องทั้งหมดในโลก” นั้นมันจะน้อย เอาเรื่องนอกโลกด้วยก็ได้;
ล้วนแต่อยู่ในอำนาจอิทธิพลของเพศ ของสิ่งที่เรียกว่า เพศทั้งนั้น. เขาจะ
ลองมองดูเกี่ยวนี้ มีอะไรเคลื่อนไหวอยู่ในโลก ความเป็นไปทั้งโลกนี้ คนอย่าง
ซิกมันด์ فروยด์ เขาจะยืนยันว่า เพราะเรื่องเกี่ยวกับเพศ. ถ้าเราคิดไปตามนั้นจริง
มันก็พอจะเห็นได้.

สมมุติว่า เราไปไล่พระจันทร์ นี่มันจะเกี่ยวกับเพศอย่างไร. มัน
ต้องคิดไปหลายชั้น หลายระดับหลายชั้น : การที่ตึงการเกี่ยวข้อยึดโยง
นี้มีมูลเหตุชั้นลึกของมันที่เรียกว่า “อยากมีดี” อยากมีอะไรก็เพื่อเป็นเครื่อง
ต่อรองระหว่างเพศ. นับตั้งแต่วันที่ ถ้าเขาเป็นคนโสด เขาอยากจะได้เมีย อยาก
ได้อะไรที่ดี; หรือถ้าเขามีลูกเมียอยู่แล้ว ก็เพื่อลูกออกดูใจเมียก็ได้. ฉะนั้น
เกี่ยวอะไรของหัว มันก็ขึ้นอยู่กับเมีย ที่เป็นการรู้สึกส่วนลึก ที่มองไม่เห็นได้
ง่าย; มันเป็นเรื่องจิตวิทยาส่วนลึก. หัวหน้าครอบครัวก็ต้องการกระทำ
ซึ่งเสียงเกียจคร้านให้แก่ครอบครัว; แล้วคำว่า ครอบครัว ก็มีคามหมาย
เรื่องเพศเป็นส่วนลึก. กันเพื่อให้ชีวิตอยู่กับเรื่องเพศ. เรื่องความ นั้นเป็น

เรื่องเพศโดยตรง. เรื่องเกียร์ตัมนี้ยังเป็นเรื่องบริวาร หรือข้าของเรื่องเพศ. เพราะฉะนั้นอย่าคุยโตไปว่า “ผมต้องการเกียร์ติ, ผมต้องการเกียร์ติ”. นี่ระวังให้ดี ว่าเรื่องเกียร์ตัมนี้ยังไม่พ้นไปจากเรื่องเพศ แต่มันซ่อนอยู่ลึกมาก; จนกระทั่งออกไปบวชก็ยังไม่พ้นไปจากอำนาจของเพศผลักดัน. ในมุมมอง ในแง่ตรงกันข้าม. ในเรื่องบวชสมัยโบราณ ครั้นพุทธกาลจะเป็นเรื่องเพศโดยตรงด้วยซ้ำไป. พระพุทธเจ้าตรัสถามพวกชฎิลพินกันว่า บวชทำไม? บวชอายุทำไม? ทำไมบวชเป็นชฎิล? ก็เพื่อสขริ เจาบอกอย่างนั้น, เขาหมายถึงเพศรสที่สูงขึ้นไปในโลกหน้า ในชาติหน้า ในภพหน้า; เพราะไม่มีความรู้สึกอะไรสูงไปกว่านั้น แม้ว่าจะไม่ชอบเพศชนิดที่เป็นมนุษย์ๆ ด้วยกัน ก็ยังชอบเรื่องเพศที่สูงไปกว่ามนุษย์ที่เป็นเหวดาหรือเป็นสวรรค์.

นี่ นับประสาอะไรกับคนที่เขากำลังวิ่งว่อนอยู่เดี๋ยวนี้ ไปรถ ไปเรือ ไปเรือบินไป ๆ มา ๆ นี่มันวิ่งว่อนอยู่กันอยู่ทั่วโลก, เพื่อแสวงหาเหยื่อ หรือสิ่งที่จะไปหล่อเลี้ยงความรู้สึกทางเพศทั้งนั้น. ถ้ามีเงินล้านหนึ่งก็ยังไม่พอ ร้อยล้านก็ยังไม่พอ พันล้านก็ยังไม่พอ หมื่นล้านก็ยังไม่พอ. หาเงิน หาเกียร์ติ อะไรรวม ๆ กันไป นี่ก็เพราะเรื่องเกี่ยวกับเพศที่ซ่อนอยู่ในส่วนลึกของจิต; ทายแล้วก็หวังจะไปเกิด เพื่อให้ได้สิ่งนี้ที่ซ่อนไปกว่าเดิม. นี่จึงเกิดไปรวบรัดเอาด้วยความโล่งของตัวว่า ในโลกของพระเจ้าก็เต็มไปด้วยกามารมณ์; หรือชาวพุทธประเภทที่โง่กว่า นิพพานก็เป็นเมืองที่สูงสุดในทางกามารมณ์, หรือมีสิ่งที่ต้องการในประเภทกามารมณ์.

นี่ขอให้หันกันเสียทีหนึ่งก่อนว่า เรื่องเพศนี้เป็นต้นตอ หรือเป็นมูลเหตุให้มนุษย์ทำทุกอย่าง ทั้งในแง่ *positive* และในแง่ *negative* คือเพื่อจะเอาจะได้ หรือเพื่อจะหลีกเลี่ยงหนีไปเสียก็ตาม. ฉะนั้นเป็นสิ่งที่น่ากลัวหรือไม่กลัว

คุณเลอศักดิ์ ทำไมฤๅษีพวกนั้น จึงได้กลัวกันนัก. เพราะฉะนั้นเราพอพูดได้เลยว่ากำลังของเพชรนั้น สามารถครอบงำ หรือเพิกถอนอุทมคติต่าง ๆ ได้.

เมื่อวานเราพูดถึงเรื่องอุทมคติเป็นสิ่งที่สูงสุดของมนุษย์ แล้วสิ่งที่มาครอบงำอุทมคติ หรือเพิกถอนอุทมคติของคุณได้ในพระวิภา ไม่ทันรู้สีกตัวนี้ก็คือเรื่องเพศ หรือเพชร; ซึ่งพร้อม ๆ กันนั้น ก็เป็นการทำมนุษย์ให้เป็นทาสของมันอยู่ตลอดเวลา เลยทำให้มีอุทมคติอยู่ที่เพศ; นี่ตามความหมายของพระราชนิพนธ์เป็นกลาง ๆ ทั่วไป. พระราชนิพนธ์มีอุทมคติอยู่ที่เรื่องของเพศ ถ้าไม่เช่นนั้น ก็ไม่เป็นพระราชนิพนธ์ ตามความหมายทั่ว ๆ ไปของคำว่า พระราชนิพนธ์. นี่เรารู้ไว้ว่าอิทธิพล หรืออำนาจ หรือกำลังอะไรของเพศ ซึ่งหมายถึงเพชร, รสของเพศ สามารถท่วมทับอุทมคติอื่น ๆ หมดโดยไม่ทันรู้ตัว จนเขาเพศนั้นเป็นอุทมคติเสียเลย. อุทมคติของความเป็นมนุษย์ที่ว่า เกิดมาเพื่อได้สิ่งที่ดีที่สุดในมนุษย์ ถูกบดขยี้ให้แหลกไปหมดไม่ทันรู้ตัวเพราะสิ่ง ๆ นี้; และในที่สุดก็ปรากฏว่ากำลังเป็นทาส เป็นทาสของสิ่งนี้อยู่ทั้งกลางวันกลางคืน.

เกี่ยวกับเรื่องนี้มีพระพุทธานุญาตที่ตรัสไว้โดยตรงในบาลี พระพุทธเจ้าตรัสว่า “เรามองไม่เห็นรูปประเภทใดประเภทหนึ่ง ที่จะครอบงำจิตใจของบุรุษแล้วทั้งมันอยู่ เหมือนรูปของสตรี ฯลฯ; ไม่เห็นเสียงประเภทใดประเภทหนึ่ง ที่ครอบงำจิตใจของบุรุษ และทั้งมันอยู่เหมือนเสียงของสตรี; และไม่เห็นกลิ่นชนิดใดชนิดหนึ่งที่ครอบงำจิตใจของบุรุษ แล้วทั้งมันอยู่เหมือนกลิ่นของสตรี; แล้วก็ไม่เห็นรสชนิดใดชนิดหนึ่ง เกิดขึ้นครอบงำจิตใจของบุรุษ แล้วทั้งมันอยู่เหมือนรสที่เกิดมาจาก หรือเนื่องมาจากสตรี; ไม่เห็นโผฏฐัพพะหรือสัมผัสผิวหนึ่งชนิดใดชนิดหนึ่ง เกิดขึ้น ครอบงำจิตใจของบุรุษ แล้วทั้งมันอยู่เหมือนโผฏฐัพพะที่เนื่องมาจากสตรี; ไม่เห็นธรรมารมณ์อันใดอันหนึ่ง ก็คือความภัก

ความนึก ความฝัน อะไรก็ตาม ที่ครอบงำจิตใจบุรุษ แล้วทั้งมันอยู่เหมือน
ธรรมารมณ์ที่เนื่องด้วยสตรี. พวกตรงกันข้ามก็ครอบงำจิตใจของสตรี...
เหมือน รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ธรรมารมณ์ ที่มาจากบุรุษ; ก็เป็นอันว่า
พวกทั้งสองฝ่าย. ไม่เห็นอะไรที่จะครอบงำจิตใจของบุรุษ แล้วทั้งมัน แน่นแฟ้นอยู่
เหมือนเรื่องเกี่ยวกับสตรี; แล้วไม่เห็นอะไรที่ครอบงำจิตใจสตรี แล้วทั้งมันอยู่
เหมือนกับเรื่องบุรุษ...; นี่แล้วคุณไปอธิบายได้อเอง เพราะมีความรู้สึก
ทางเพศโดยลุ่มบุมณ์แล้ว ไม่ใช่เด็ก ๆ ไม่ใช่คนพิการ; คุณไปอธิบายได้เองว่า
มันจริงอย่างไร.

คำว่า รูปของสตรี หรือเสียงของสตรี กลิ่นของสตรี รสของสตรี
สัมผัสผิวหนังของสตรี นี่ขอให้กันความกว้างหน่อย ก็ว่ามันเนื่องมาจากสตรีก็
แล้วกัน; เช่นอย่าง รสทางลิ้น, เราจะไปกินเนื้อของเพศตรงกันข้ามนั้น
มันเป็นไปได้; แต่ว่ารสอาหาร หรือรสอะไรก็ตาม ที่มันเนื่องด้วยเพศ
ตรงกันข้าม, ปรงมาโดยเพศตรงกันข้าม ที่เรารักเราพอใจ ๆ ฯลฯ, หรือว่าเอา
เพศตรงกันข้ามมาประกอบในขณะที่มีการกิน อะไรอย่างนี้; มันก็เรียกว่าเป็นรส
ที่เกิดมาจากสตรี หรือเนื่องด้วยสตรีทั้งนั้น; มีความหมายกว้างอย่างนี้. เคี้ยวนี้
เราจะเห็นได้ว่า เขาใช้เรื่องทางเพศเป็นเครื่องมีบสำหรับที่จะทำแทนที่เป็นลูกคำ
ให้ลุ่มหล่ง ในสถานที่น่ารูงน่าเรอต่าง ๆ ทุกอย่างทั้งทางตา ทางหู ทางจมูก
ทางลิ้น ทางกาย และทางใจล้วน ๆ. มันก็จริงตามที่พระพุทธเจ้าตรัส; แต่
แล้วก็ไม่มีใครรู้สึกตัว ไม่มีใครมองเห็นเป็นเรื่องเสียหาย หรืออันตราย; นี่ก็
เพราะสมครใจเป็นทาสของมันโดยไม่รู้สึกตัว. หาเงินหาทอง หาทรัพย์สินสมบัติ
เกียรติยศ ชื่อเสียงอะไรมา ก็เพื่อได้สิ่งเหล่านี้ให้มากขึ้น ๆ.

ทีนี้ เราก็มารู้ถึงก่อนที่จะยกศึกษาให้ละเอียดเป็นพิเศษ ก็คือว่า เพศ,
เพศรส, เหล่านี้มันเป็นเพียงความหลอกลวงในทาง อายตนะ, มันเป็นบา

นิยาม ที่คุณจะต้องศึกษาและเข้าใจ ว่าเพชรส เป็นเพียงความหลงกลวงในทาง
อายตนะ. ที่นี้มีบัญญัติสำคัญอยู่ตรงที่คำว่า “หลงกลวง” : ถ้าเรายังไม่รู้เท่า
มันอยู่เพียงใด มันก็หลงกลวงได้อยู่เพียงนั้น; พอเรารู้เท่าเมื่อไรมันก็หยุด
หลงกลวง มันไม่อาจจะหลงกลวงได้ทันที.

คำว่า “หลงกลวง” นี้ มีความหมายลึกซึ้งมาก, คือไม่รู้เท่า
หลงกลวงที่ไม่รู้เท่า หรือไม่รู้ความจริง. เกี่ยวกับเพชรสกำลังครอบงำจิตใจ
ของคนทั้งโลก หลงกลวงคนทั้งโลก โดยที่มันทำให้คนทั้งโลกไม่รู้สึกลัวถูก
หลงกลวง; เมื่อนั้นแหละมันจึงจะเป็นการหลงกลวงได้. ถ้าไม่รู้สึกลัวแล้ว
มันจะหลงกลวงได้อย่างไร. เพชรสมันเป็นเพียงความหลงกลวงทางอายตนะ.
จะทับถมเข้ามาส่วนๆ เพียงว่า เป็นความหลงกลวงของ ตา หู จมูก ลิ้น กาย
ใจ, หรือว่าทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย ทางใจ. ที่นี้ขยาย
คำว่า “เพชรส” ออกไปเป็น ๖ ทาง เพชรสทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น
ทางกาย ทางใจ. ที่ว่า “หลงกลวง” นี้มีอยู่ ๒ อย่าง : หลงกลวง
เหมือนกับหลงกลวงคู่ปรับกัน อย่างนี้ก็อย่างหนึ่ง; แล้วหลงกลวงของ
ธรรมชาติโดยที่มนุษย์ไม่อาจจะรู้, ไม่รู้สึกได้ นี่อีกอย่างหนึ่ง. ที่แท้ก็คือ
หลงกลวงของธรรมชาติทั้งนั้น. ถ้าเรายังโง่มากเกินไป เราก็คงไม่รู้เรื่องธรรมชาติ
หลงกลวง. เพราะฉะนั้น เราจะเห็นว่า คนต่อคนหลงกลวงกันนี้ มันค้น
นึกเดียว, แต่ธรรมชาติหลงกลวงแล้ว มันลึกซึ้งจนคนไม่รู้สึ.

คน ๆ หนึ่งเอาวัตถุทางเพชรสมาหลงกลวงคน ๆ หนึ่งให้หลงเข้าไป :
เห็นว่าพวกที่เขาตั้งสถานบวรบวเรอขึ้น แล้วก็ให้คนไปอุกหนุน เขาเงินไปให้
เขานั้น; คนหลงกลวงคน โดยอาศัยเครื่องมือคือเพชรส นั้นมันไม่เท่าไร. หรือ
ว่าเจ้าตัวเขาเอง เพศตรงกันข้ามเขาเอง เขาใช้การหลงกลวงต่อคนอื่นคนหนึ่ง

ด้วยเรื่องของประเทศ นั่นมันก็เป็นการหลอกลวง. หลอกลวงของคน อย่างนั้นมันไม่เท่ากะผีกรั่นของความหลอกลวงของธรรมชาติ. ธรรมชาติมันหลอกลวงให้มนุษย์มีความรู้สึกทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย ทางใจ อย่างที่กำลังรู้สึกอยู่; แล้วไม่รู้สีกว่าเป็นการหลอกลวง.

เกี่ยวกับเรื่องนี้มันจะต้องพูดกันมาก กินเวลานาน; แต่อาจจะพูดสรุปได้ว่า รสอร่อยที่เกิดรู้สึกอยู่ ทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย ทางใจ นั่นเป็นความหลอกลวง; ภาษาอังกฤษก็จะเรียกว่า *Imagination* คือมโนภาพ หรือ มโนคติ ที่สร้างขึ้นมาจากออคโตไนตี้ โดยไม่รู้สีก. เรื่องของประเทศตรงกันข้ามทุกเรื่อง จะเป็น ทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย ทางใจ อะไรก็ตาม, ก็สำคัญที่สุดอยู่ที่เรื่องทางผิวหนัง สัมผัสทางผิวหนัง. จิตมันสร้างมโนภาพซ้อนขึ้นมามากอีกทีหนึ่ง เนื่องจากถูกออคโตสัณญาณปรุงแต่ง ซึ่งเราไม่มีทางจะรู้สึกได้ตามธรรมชาติ. เพราะว่ารูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส อะไรก็ตาม ของประเทศตรงกันข้ามนั้น มันเป็นตัวดูไม่เข้าไปในจิตใจของเราได้. คุณฟังดูให้ดี, ตัวเสียง ตัวกลิ่น ตัวผู้หญิง อะไรนั้นมันไม่เข้าไปในจิตใจของเราได้, แต่ว่าจิตใจสร้าง *Imagination* เหมือนนั้นทุกอย่างทุกประการ ขึ้นมาทันควันโดยออคโตไนตี้ และไม่รู้สีก้าว ฟังนั้นมันจึงเข้าไปถึงจิตใจของคนได้.

ข้อนี้ถ้าเราจะพิสูจน์มันก็ยาก แต่พิสูจน์ได้ด้วยเหตุผลง่าย ๆ เช่นว่า เสียงของประเทศตรงกันข้ามที่เราหลงรัก แม้มันบันทึกในจานเสียง ในเทป มันก็ช่วยให้เกิดความรู้สึกชนิดนั้นได้, แม้จะเป็นกลิ่น รส อะไรก็ตาม. ฉะนั้น คนจึงใช้ของปลอม หรือของเทียม เช่นหุ่นเทียมหรืออะไร ประกอบกิจกรรมทางเพศได้, ถ้าสามารถสร้าง *Imagination* ได้. แต่ถ้าไม่สามารถสร้าง *Imagination* ได้ มันก็เป็นไปไม่ได้; แม้มันจริง ๆ หรือคนที่เรารักจริง ๆ แต่มันมีอะไรที่มาทำ

ให้เราไม่สร้างความรู้สึกว่า เป็นอย่างนั้นได้ มันก็ไม่มีความหมายอะไร. เช่น ความเกลียด หรือความอิจฉานะอะไร เกิดขึ้นในขณะนั้นด้วยเหตุใดก็ตาม, คน ๆ นั้นก็ไม่สร้างความรู้สึกทางเพศให้ได้เหมือนกัน.

เพราะฉะนั้น สิ่งที่เราไปครอบงำจิตใจแล้วตั้งมันอยู่ เหมือนพระพุทธรูปเจ้า วัตถุนั้น มันคือ *Imagination* ที่สร้างขึ้นโดยอัตโนมัติ โดยไม่รู้ตัว; แล้วเร็วยิ่งกว่าเร็ว จนเรากำหนดรู้ไม่ได้ว่ามันเป็นเพียง *Imagination*. นี่หลักใหญ่ มีอยู่เพียงเท่านั้น คุณไปหารายละเอียดสังเกตดูเองเถิด. เพราะฉะนั้นจึงพูดเป็นบทนิยามว่า “เพศรส เป็นเพียงความหลอกลวงทางอายตนะ”, ขอย้ำว่า เพศรสที่กำลัความรู้สึกอยู่เป็นเพียงความหลอกลวงทางอายตนะ. อายตนะคือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ.

ทีนี้ ทางอายตนะของใคร? ก็ของอายตนะ, พวกกำนันทุบกันว่า “ของอายตนะ”. แล้วอายตนะของอะไร? มันก็ของธรรมชาติอันเร้นลับที่สุด. ธรรมชาติ ในความหมายว่า พระธรรม หรือกฎธรรมชาติ หรือธรรมชาติ อะไรก็ตาม มันเป็นเรื่องที่ลึกซึ้ง แล้วก็สร้างสิ่งนี้มาในลักษณะอย่างนี้ คือในลักษณะที่ลวงมนุษย์ได้; ถ้าไม่อย่างนั้นมนุษย์สูญพันธุ์. มันขึ้นอยู่กับ การสืบพันธุ์. ธรรมชาติจึงฉลาดยิ่งกว่าคน หรืออะไร. จนเราต้องเรียกว่า พระเจ้า หรือพระธรรม, สามารถลวงสัตว์มีชีวิต หรือสิ่งมีชีวิตทุกสิ่งได้ ด้วยอาศัยเพศ ทางอายตนะ.

สิ่งที่มีความมุ่งหมายต่อไป ก็คือการสืบพันธุ์. ที่นี้การสืบพันธุ์มันเป็นเรื่องไม่สนุก น่าเกลียด น่าขยะแขยง ลำบากลำบากเหลือเกิน เช่นมีลูก ออกมาก็ต้องเลี้ยงดูรักษา อย่างที่มนุษย์ไม่ชอบ, ไม่ชอบที่สุด แต่ก็ต้องสมัครใจทำโดยไม่รู้ตัว เพราะการหลอกลวงของธรรมชาตินี้. ถ้ามีแต่การ

สืบพันธุ์ล้วนๆ ไม่มี “ตัวอ้วน” ชนิดที่ไม่รู้สึกตัว ก็ไม่มีใครสืบพันธุ์. เพราะฉะนั้นในทางเพศ หรือความหลุดลวงทางอายตนะนี้ มันเป็นเครื่องมือหรือเป็นค่าจ้าง ที่ธรรมชาติมันจ้างคนให้ทำการ ให้ทำในสิ่งที่คนตามธรรมชาติไม่ยอมทำ, ก็คือ ความยุ่งยากลำบาก ตกปรก โกลาหล วุ่นวายนี้ คนไม่ยอมทำ. แต่ก็มีเครื่องมือ หรือค่าจ้างที่บังคับหลุดลวงให้ทำได้ โดยไม่รู้สึกตัว. เพราะฉะนั้นจึงสร้างล่อเม็กแดลนั้ชนิดหนึ่งมา เพื่อการสืบพันธุ์นั้น ให้เกิดความรู้สึกสูงสุดทางอายตนะ คืออายตนะถูกกระตุ้นถึงที่สุด ทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย ทางผิวหนัง มันถูกกระตุ้นในอัตราที่พอเหมาะ สักซึ่งสูงสุดที่สุด; นั่นคือสิ่งที่เรียกว่า ความอร่อย หรือเรียกในบาลีว่า อัสสาทะ.

อัสสาทะคือ ความอร่อยทางตา อร่อยทางหู อร่อยทางจมูก อร่อยทางลิ้น อร่อยทางผิวหนัง, แล้วทางผิวหนังเป็นเรื่องสูงสุด; อร่อยสูงสุดจนคนหรือสัตว์ฝ่ายแพ่แก่สิ่งนี้, ยอมเป็นทาสของสิ่งนี้ ปุซาสิ่งนี้. เพราะฉะนั้นเราจึงถือว่าธรรมชาติเพศเป็นเครื่องมือ หรือเป็นค่าจ้าง ให้มนุษย์ทำสิ่งที่ตามปรกคิมนุชย์ไม่ยอมทำ. นี่พระเจ้ามาเหนือเมฆ ธรรมชาติมาเหนือเมฆกว่ามนุษย์ ที่เต็มไปด้วยความโง่; ธรรมชาติฉลาดกว่า จึงใส่อะไรมาได้เสร็จ, ถ้าไม่มีการกระทำอันนี้ มนุษย์ไม่อาจจะเกิดขึ้น ไม่อาจจะสืบพันธุ์มาจนถึงบัดนี้, มนุษย์ก็สูญพันธุ์ไปหมดแล้ว หรือไม่เกิดขึ้น. เพราะฉะนั้นความเกิดขึ้นแล้วสืบพันธุ์กันมาได้จนถึงบัดนี้ ขึ้นอยู่กับสิ่งนี้ คือความรู้สึกทางเพศ ที่เป็นความอร่อยสูงสุด ทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย ทางใจนี้. ถ้าเรียกอย่างที่จะเตือนสติตัวเราเอง ก็เรียกว่า “ค่าจ้าง” : มันจ้างให้เราทำสิ่งที่ตกปรก โกลาหลวุ่นวาย ที่ตามธรรมชาติเราไม่อยากจะทำ.

ขอให้ดูสัตว์เคี้ยวจวนที่ลงไปอีก : สัตว์เคี้ยวจวน เช่นสุนัข เมื่อล่อเม็กแดลนั้มันสูงถึงที่สุด มันไม่มีชีวิตเป็นอย่างอื่น นอกจากเรื่องผสมพันธุ์

กับเพศ, มันก็ดักกันจนตาย สุนัขของเราที่เคยตาย, มันก็ดักกันจนตายในชั่วระยะเวลา ๕-๖ วัน ที่ความรู้สึกทางเพศสูงสุด; นั่นมันก็ไม่รู้ว่า ทำไปทำไม แต่ที่มันรู้สึกก็เพื่ออรรถาธิบายสถานะสูงสุด มันเลยพยายามสุดความสามารถ ค่อยสลายกันจนตาย อย่างนี้; แล้วมันก็ไม่รู้ว่า เพื่อการสืบพันธุ์; เพราะ “นายจ้าง” คือธรรมชาติ ช้อนเร้นความลับอันนี้ไว้ ในลักษณะที่สัตว์ที่มีชีวิต ไม่อาจจะรู้ได้.

ที่นี่ คุณดูให้ต่ำลงไปอีกถึงขั้นไม้ ไปเรียนชีววิทยาเรื่องต้นไม้ : มันก็มีเพศตรงกันข้าม แล้วมันต้องการกันรณชวนช่วยสุดประมาณเหมือนกัน ที่จะให้เกิดการสืบพันธุ์ คือการพบกันระหว่างเกสรตัวผู้กับเกสรตัวเมีย มีมากมายหลายชนิด; มันก็มุ่งหมายจะอยู่เพื่อสิ่งนี้เหมือนกัน; แล้วธรรมชาติก็ช่วยหลาย ๆ ทาง มีเกสรตัวผู้ตัวเมียในดอกเดียวกันบ้าง มันก็พบกันได้ง่าย, แล้วมันก็รณชวนเพื่อที่จะพบกันจนได้. ถ้าไม่ได้พบกันจะยังไม่ยอมตาย. เพราะฉะนั้นเกสรที่ฉลาดในการเพาะพันธุ์ไม้ เขาไปตัดยอดไม้มาเพาะให้งอกขึ้น เขาเลือกตัดยอดที่มันกำลังมีดอก. เช่น ต้นเข็มอย่างนี้ จะตัดยอดมาปัก เถายอดที่มีดอกมาเถาะ ไม่ตายแน่; เพราะว่า มันต้องการที่จะสืบพันธุ์ มันต้องการจะบานแล้วก็จะสืบพันธุ์, มันส่งวนชีวิตไว้เพื่อให้ได้สืบพันธุ์จนได้ มันก็เลยยกรากเร็ว หรือง่าย. เกสรตัวผู้-เมีย ที่อยู่คนละดอก มันก็ต้องมีอะไรช่วย มาผสมกันจนได้ มันพร้อมที่จะรับอยู่เสมอ; แล้วมีการป้องกัน มีการรักษา กระทั่งลมพามา กระทั่งไต้มาตามน้ำ ซึ่งอยู่ห่างกันเป็นกิโลเมตร ๆ; เกสรตัวผู้ไหลมาตามน้ำ มาพบเกสรตัวเมียข้างใต้น้ำ มาเป็นกิโลเมตร ๆ ก็มี.

คุณไปศึกษาดูในแง่ของนี้ที่ว่า มันเป็นเรื่องทั้งหมดของสิ่งที่มีชีวิต; หากแต่ว่าต้นไม้มันไม่มีอะไรที่เป็นอายตนะสำหรับรับความรู้สึกเอ็คตรอย์ สูงเท่า

สัตว์หรือคน แต่มันก็ต้องมีเหมือนกัน; ถ้าไม่เช่นนั้น มันคงจะไม่กินรณพยายาม เพื่อจะสืบพันธุ์. เพราะฉะนั้นอันนี้มันก็อยู่ใต้วิสัยความหลอกลวงของธรรมชาติ ของพระเจ้าด้วยเหมือนกัน. สิ่งที่มีชีวิตก็ไม่มีอะไรนัก นับมาจากพืช – แล้ว ขึ้นมาถึงสัตว์ – แล้วขึ้นมาถึงคน. ที่นั่นคนมีอายตนะมากอย่าง คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ, แล้วก็มีคุณสมบัติสูง จึงรับรสได้มาก, ฉะนั้นมันจึง ลุ่มหลงในเรื่องเพศในทางอายตนะยิ่งกว่าสัตว์ ยิ่งกว่าต้นไม้. แล้วก็อย่าได้ ขวดยึดไป มันคือใจกว้างนั้นแหละ หรือว่าถูกหลอกลวงมากกว่า; จนมีความคิด ความหวังที่จะได้อย่างไม่มีขอบเขต ใ้ทันอกทันใจ สมมุติเป็นสวามิภักดิ์ในนา ในนาโลก. เทวดานั้นไม่มีความหมายอะไร นอกไปจากกามารมณ์, ไม่ทำการ ทำงานอะไร ไม่ปฏิบัติกรรมอะไรเหมือนมนุษย์ทั่วไป, มีแต่ลุ่มหลงทาง กามารมณ์ทั้งวันทั้งคืนตลอดเวลา. มันเป็นความกิดิณีของมนุษย์เจ้าอารมณ์ ทาง กามารมณ์มากกว่า ปัญญาเรื่องเทวดาชั้นนี้ออย่างนี้. เขาจะสมมุติว่า ถ้ามีจริง ตามที่เขาพูด มันก็เป็นเรื่องบ้าที่สุด คือเป็นทาสกามารมณ์ยิ่งกว่ามนุษย์.

เพราะฉะนั้นคุณทำความเข้าใจเรื่องนี้ให้ดีกว่า เพศก็คือความหลอกลวง ทางอายตนะ สำหรับธรรมชาติหลอกหรือฉ้อมนุษย์ให้ทำสิ่งที่ ตามธรรมชาติ มนุษย์จะไม่ยอมทำเป็นอันขาด. ถ้ารู้ความลำบาก ยุ่งยาก เจ็บปวด มีอยู่ อย่างนี้ในการสืบพันธุ์ มนุษย์ก็ไม่ยอมทำ; แต่มันมาเห็นอเมฆ ตรงที่พระเจ้า หรือธรรมชาติเอาอันนี้มาเป็นคำจ้าง. แล้วมันก็มีปัญหายุ่งยากก็มากน้อย คุณก็รู้ดี; หรือว่าความสงบมีไม่ไว้ในโลกนี้ มันก็เพราะเรื่องนี้แหละ แต่มันซับซ้อนกัน อยู่หลาย ๆ ชั้น.

จะทำสงคราม ฆ่ากันตาย วันหนึ่งเป็นร้อยเป็นพันเป็นอะไร ก็มี มุมมาจากเพศหรือกามารมณ์, แต่มันซับซ้อนอยู่หลายชั้น. ทหารเหล่านั้น

มารบเพื่ออะไร เพื่อค่าจ้างรางวัล มันก็เพื่อการมรณม์, เพื่อเกียรติของ
ประเทศชาติ ก็เพื่อว่าประเทศชาติอยู่มั่นคงแล้ว เราก็มีโยกาสที่จะอยู่อย่าง
มั่นคง เพื่อเสวยการมรณม์, อะโรมันไปรวมอยู่ที่นี้ อย่างซึกมันพรอยที่ว่า อยู่
มากที่เดียว. เพราะฉะนั้นมนุษย์ที่ลืมหูลืมตาขึ้นมา ก็มีความฉลาดก่อนคนอื่น
เขาจึงมีการบัญญัติระเบียบแบบแผน วินัย ลงไปเกี่ยวกับการปฏิบัติทางเพศ หรือ
ระหว่างเพศ ให้มีศีลอย่างนั้น ให้มีศีลอย่างนี้. เช่นว่า กาเมสมิฉาจาร ที่เรา
พูดถึงกันอยู่เสมอ เป็นศีลขึ้นมา; ตลอดจนระเบียบปฏิบัติอย่างอื่น ที่ละเอียด
ลงไป เกี่ยวกับการประกอบกรรมอันนี้ : เขียนไว้ในฐานะที่เป็นสูตร เป็นศาสตร์
เป็นบทบัญญัติสมบูรณ์เหมือนกัน เพื่อไม่ให้เกิดเป็นทุกข์เนื่องมาจากการมรณม์
นั้น; หรือว่าเพื่อลดความเป็นโทษของการมรณม์ให้ให้น้อยลง ให้อยู่ในวิสัย
ที่พอจะรู้ได้. เพราะฉะนั้นจึงบัญญัติว่า **การประกอบกิจทางเพศที่ถูกคองนั้น
คือการประพฤติธรรม.** ประพฤติธรรม เหมือนที่เรากำลังพูดถึงกันอยู่ในขณะนี้.
การประกอบกิจกรรมทางเพศอย่างถูกต้องนั้น ก็คือการประพฤติธรรม; ดังนั้น
เขาจึงมีสูตรต่าง ๆ ที่เขาเขียนกันขึ้นมา เกี่ยวกับเรื่องนี้ ให้ถูกต้องอย่างนั้น ๆ
เพื่อให้มีโทษน้อย ให้มีประโยชน์เกิดขึ้น.

คุณอาจจะฟังไม่ถูกว่า ประโยชน์เกิดขึ้นอย่างไร ? คือว่าถ้ามีความรู้
ถูกต้อง การมรณม์ในเองมันจะผลัดไถสั่น ให้ออกไปนอกโลกได้; ดังนั้นจะต้อง
ประพฤติประกอบกิจกรรมระหว่างเพศในลักษณะที่ลืมหูลืมตา ฉลาดเฉลียว ไม่
ลุ่มหลงมากเกินไป: แล้วไม่เท่าไร ก็จะต้องตัวออกมาได้ ก็คือคิดที่จะออกไป
เสียจากสิ่งนี้ หรือจะอยู่เหนืออำนาจของสิ่งนี้ เช่นไปบวชเป็นฤๅษีอย่างนี้เป็นต้น
นี้พูดถึงสมัยโน้น. ผู้ที่รวมความมุ่งหมายของการเขียนสูตรเหล่านี้ ที่ถูกต้อง
ที่บริสุทธิ์นั้น เขามุ่งหมายที่จะให้ประกอบกิจกรรมอย่างถูกต้อง คือพอเหมาะพอสม
พอประมาณ แล้วในลักษณะที่ไม่เท่าไรจะทำให้เบื่อ แล้วอยากไปบวช; ดังนั้น

สูตรเหล่านี้จึงเป็นสูตรของพระธรรมด้วยเหมือนกัน ; และการปฏิบัติกิจเหล่านี้
อย่างถูกต้อง ก็คือปฏิบัติธรรมด้วยเหมือนกัน.

โดยเหตุที่ถือว่าขรรษาหลักเรื่องนี้ไปไม่ไหว หลักเรื่องนี้ไปไม่พ้น ;
เพราะฉะนั้นจะต้องให้เข้าไปเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างถูกต้อง และพอเหมาะ พอสม ;
พอสมควรแล้วก็เอื้อมระอา หรือว่ารู้ รู้จักสิ่งนี้ดี จนอยากจะหลักไปพ้นจากสิ่งนี้.
นี่มันก็เข้ารูปเข้ารอยเดิมของเราว่า ยุคคติของมนุษย์ที่ว่า ชีวิตคือการเดินทาง
ไปจนกว่าจะถึงยอดสุด ที่สุดของการเดินทาง. ดังนั้นเขาจึงถือเรื่องนี้เป็นเพียง
เรื่องประกอบตอนหนึ่ง หรือส่วนหนึ่งของชีวิตทั้งหมด. ดังนั้นเขาจึงสอนให้เป็น
พรหมจรรย์ ที่ถูกต้อง, แล้วก็เป็น คฤหัสถ์ ที่ถูกต้อง, มันก็จะไปเป็น
วนปรตัก หรือ สันยาสี. ฉะนั้นเราจะรู้จักเรื่องเหล่านี้ หรือสิ่งเหล่านี้ให้ถูก
ทั้งนั้น มันก็เป็นสิ่งที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง คือจะไม่ต้องเป็นทาสของเพศสนี
นาน และในลักษณะที่เรียกว่าพ่ายแพ้หมดทุกประตู ; แต่ไปเกี่ยวข้องกับลักษณะ
ที่จะรู้, แล้วผ่านไปได้.

ทีนี้ก็อาศัยความรู้อะไร ? ชนิดไหน ? ถ้าถือตามหลักทางพุทธศาสนา
มีหลักที่วางไว้ใช้ได้ในทุกกรณีว่า : การที่จะรู้อะไรเพียงขณะสิ่งนั้น เราจะต้องรู้
อย่างน้อย ๓ อย่างเสมอ คือรู้ อัสสวะ—รสอร่อยที่ใช้สำหรับลงคน ; แล้ว
ก็รู้ อาทนะ—คือโทษ ความเลว ความอะไรของมัน ที่ทำอันตรายคน ;
แล้วอันที่ ๓ ก็รู้ นิสสวะ—คืออุปายที่จะมีอำนาจเหนือสิ่งนั้น, ภาษาธรรมพา
ก็เรียกว่า “ลูกไม้” ที่เราจะเป็นผู้ชนะต่อสิ่งนั้น.

บทพจนอีกทีหนึ่งว่า : รู้จักรสอร่อย ที่ใช้อยั่ววนหลอกคนของมัน,
ในที่นี้ก็คือ เพศรส ของกามารมณ์ ; แล้วก็รู้โทษ รู้ความเลวทรามของมัน

ที่แผดเผาให้คนผู้เข้าไปลุ่มหลง; และรู้จักลูกไม้ที่จะอยู่เหนือมัน. ก็อย่างเดียวกับที่พูดมาแล้วว่า สูตรหรือคำสอนที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ เขาก็สอนเพื่อ ๓ อันนี้ : มันให้สร้อยให้ความหลุดลวงชั่ววูบอย่างไร ก็รู้เสียโดยเร็ว; แล้วก็รู้ว่ามันให้ความเจ็บปวด ทิ่มแทง เผาตน อะไร อย่างไร ก็รู้ในขณะนั้น. พอรู้เท่านั้นมันก็พอที่จะเห็นว่า มันเป็นอันกราย ตอนตัวออกมาได้ ก็อย่าไปหลงไหลสร้อยของมัน, มันจะวนเวียนกันอยู่. เราดูความขร่อยของมัน ที่ชั่ววูบเราหลุดเราไปเป็นทาสของมัน; วิธีแก้ เราก็อย่าไปหลงในความชั่ววูบของมัน เรียกว่านิสฺสระ.

การที่หลีกออกไปเสียจากกามารมณ์ เขาก็เรียกว่านิสฺสระ หรือเนกขัมมะ ออกบวชจากคองของเพศสเกือฆราวาส เรียกว่า เนกขัมมะ; ก็คือออกไปจากเรือน; นี่เป็นนิสฺสระ คือ “ตุณโฆ” ที่จะออกไปเสียจากอำนาจของมัน, เราพ้นจากอำนาจของมัน. แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าทิ้งร่างกาย ออกบวชไปเป็นฤษีอยู่ในป่า; อาจจะเป็นได้ว่าเป็นบ้านเรือนนั้นเอง ถ้ามีความรู้ความฉลาด ในเรื่องสองเรื่องแรกพอ แล้วมันก็เฉย หรือว่าควบคุมได้; แล้วก็ทำแต่พอสมควร หรือแต่เท่าที่จำเป็นที่จะต้องทำ; หรือกระทั่งไม่ทำอะไรก็ได้ คือไม่เป็นทาสของสิ่งนี้ต่อไป; ก็อยู่อย่างคนที่มีความรู้ความเจตือฉลาด ผ่านสิ่งเหล่านี้มาแล้ว ก็เคยมีเหมือนกัน.

เรื่องราวเคยมีแต่โบราณ ผัวเมียนั้นก็เลยกลายเป็นคู่เดินทางไปหาโมกษะ หรือ นิพพาน. ไปด้วยกัน จะต้องแขนกันไป ไต่ไม่มีการประพฤติทางเพศ ก็ยังได้; แล้วอยู่ที่ว่า เราอยู่สักท่า ฐานะที่น่ะ ฐานะนิสฺสระสามอย่างนี้; แล้วก็กลายเป็นอยู่อย่างถูกต้องได้ แม้อยู่ในบ้านเรือน. แต่มันยากกว่าที่จะหลีกออกไป เพราะฉะนั้นจึงมีการนิยมนำ หลีกออกไปจากบ้านเรือน.

ถ้าจำเป็นจะต้องอยู่ในบ้านเรือน มันก็ใช้หลักเกณฑ์อันเดียวกัน นั่นแหละ ก็อีรูล่วงลาค จึงอยู่เห็นอำนาจการทดลองของสิ่งเหล่านี้; ก็เลยกลายเป็นคนที่ไม่บ้า ไม่หลง ไม่มัวเมาเกินขอบเขต เหมือนที่เห็น ๆ กันอยู่. เราจะเห็นว่า คนสมัยนี้เป็นทาสของเพชร อย่างไม่มีขีดขึ้น; อะไร ๆ ทั้งหมดก็วิ่งไปย่งต่งนี้ เพื่อสิ่งนี้; ไปเรียนวิชาความรู้มากมายจากเมืองนอก เพื่อมีอาชีพสูง เพื่อมีเงินคือนสูง ก็ใช้ไปเพื่อสิ่งนี้ หรือเพื่ออุปกรณ์ของสิ่งเหล่านี้; เพื่อสิ่งนี้โดยตรงก็ได้ เพื่ออุปกรณ์ของสิ่งนี้ก็ได้. เราจะเห็นว่า มันมีอุปกรณ์มากมายเหลือเกิน ที่แพงมาก ๆ เพื่อให้มนุษย์ได้ลุ่มหลงในสิ่งนี้. นี่คือนิยามของขรรษาเกี่ยวกับเพชร.

เรื่องสุดท้ายที่เราควรจะรู้ ก็คือว่า การที่จะควบคุมสิ่งเหล่านี้ จนเราถอนตัวออกมาเสียได้ นี่ไม่ใช่เรื่องของคนใจ หรือคนบ้า เหมือนที่เห็น ๆ หนึ่งสาวเข้าใจ. เขาอาจจะคิดไปว่าเมื่อไม่มีสิ่งเหล่านี้ มันจะเป็นคนบ้า เป็นคนสติวิปริต ไม่ชอบสิ่งที่ตามธรรมชาติจะต้องชอบ; มันก็อาจจะเป็นได้ แต่มันนึกเดียว มันถูกนึกเดียว. ถ้าคนถูกตอนหรือคนที่อวัยวะเพศไม่สมบูรณ์ มันก็จะไม่มีความรู้สึก หรือไม่ต้องการสิ่งเหล่านี้เหมือนกัน; ดังนั้นก็เรียกว่า คนวิปริตผิดธรรมชาติ สงเคราะห์รวมไว้ในพวกคนบ้า. แต่ว่าคนที่มีสติวิปลาส ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้ หรือเกลียดชังสิ่งเหล่านี้ ก็เป็นพวกคนบ้าจริง.

สำหรับพระอริยเจ้า ที่ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านั้นนั้น ไม่ใช่คนบ้า; คือเป็นคนที่มีสติรู้ถึงสิ่งเหล่านี้. แม้คนที่กำลังจะเป็นพระอริยเจ้า ก็กำลังต่อสู้กับสิ่งเหล่านี้อยู่ ก็ไม่ใช่คนบ้า. ดังนั้นในการที่ออกมาจากบ้านเรือน เพื่อละสิ่งนี้เพื่อต่อสู้กับสิ่งเหล่านี้ ไม่ใช่คนบ้า, ไม่ใช่คนที่ควรจะถูกระบุว่าเป็นคนบ้า. คุณต้องสังเกตดู คนที่เขาคิดว่า พระ ที่ออกมาเสียจากบ้านเรือน เป็นคนบ้า ๆ บอ ๆ

สติไม่สมบูรณ์ ไม่ไปสนใจกับสิ่งที่น่าเสียดาย; นี่เขาอาจจะคิดว่าเป็นคนสติวิปริต นั่นเพราะว่าคนนั้นเป็นทาสของสิ่งนั้นมากเกินไปจนมองไม่เห็น, ไม่เห็นอัสสาทะ, ไม่เห็นอาทีนวะ, ไม่เห็นนิสสรณะ; แล้วทว่า พวกนี้เป็นคนบ้า ไม่ไปยุ่งกับมัน ไม่ไปสนใจกับมัน ก็มีได้.

เพราะฉะนั้น การที่เราจะมีระเบียบปฏิบัติ หรือมีความพยายามที่จะทำลายความบีบคั้นของสิ่งเหล่านี้ ไม่ใช่เป็นเรื่องบ้า; เป็นเรื่องที่ต้องต่อสู้เพื่อให้เข้าสู่ระดับที่พอดี พอเหมาะเสียทีหนึ่งก่อน ไม่บ้ามากเกินไปเหมือนคนพวกนั้น, ไม่บ้ามากเกินไป เหมือนพวกที่หัวเราะบ้า; เพื่อให้ระดับพอดีเสียทีหนึ่งก่อน แล้วก็เพื่อจะชนะมัน ในที่สุด. ดังนั้นพวกที่พยายามจะข่มขี้หรือว่า ละ หรือว่าอะไรในเรื่องความบีบคั้นของความรู้สึกทางเพศนั้น ไม่ใช่คนบ้า. ถูกแล้ว สิ่งต่างๆ ถ้ากระทำผิดวิธี อาจกลายเป็นบ้าไปเสียก็ได้จริงๆ เหมือนกัน ฉะนั้นมันก็ต้องเป็นเรื่องที่ทำถูกวิธีจริงๆ.

ทั้งหมดนี้ เป็นเรื่องปัญหาทางเพศของมรณวาส มีอยู่อย่างนี้; เรารู้ตัวปัญหา^๕ก่อน แล้วเราก็อยุพுகันถึงวิธีที่จะแก้ปัญหานั้น หรือเอาชนะมันอย่างไร.

เวลานั้นของเราก็หมดลง นกยางเขนบอกว่าพอแก่ที สำหรับวันนี้.

